

Očkovacie programy EÚ – ich význam a spôsoby zabezpečenia

Zuzana Krištúfková

Fakulta verejného zdravotníctva,
Slovenská zdravotnícka univerzita Bratislava

Národné imunizačné programy štátov EÚ

Čo majú spoločné?

- ✓ Vychádzajú z odporúčaní nadnárodných autorít:
  - SZO
  - ECDC
  - EK
- ✓ Ciele
- ✓ Národné imunizačné komisie
- ✓ **Súčasť štátnej politiky zdravia**

Ciele Národných imunizačných programov (NIP)

Chrániť zdravie verejnosti

- ✓ **znížením chorobnosti,**
- ✓ **elimináciou až eradikáciou prenosných chorôb**
- ✓ **zabezpečením účinnej a bezpečnej imunizácie detí a dospelých**

Národné imunizačné komisie

- navrhujú krátkodobú a dlhodobú stratégiu NIP
- predkladajú návrhy na zosúladenie stratégie NIP s odporúčaniami SZO, ECDC a EK
- zostavujú očkovacie kalendáre
- predkladajú návrhy na antigénne zloženie očkovacích látok používaných v rámci očkovacích kalendárov
- odporúčajú aplikačné postupy pri použití očkovacích látok,
- odporúčajú zavádzanie nových druhov očkovacích látok, nových druhov očkovania
- *majú rôzne kompetencie*

Očkovanie - v kompetencii členských štátov EÚ

Rozdiely:

- **Indikácie podľa veku**
- **Druhy očkovania (antigény)**
- **Počty dávok pre jednotlivé očkovania**
- **Intervaly medzi dávkami**
- **Miera povinnosti**
- **Zodpovednosťou za očkovanie**
- **Spôsoboch financovania a organizáciou**
- **Mierou centralizácie na úrovni štátu**
- **Monitorovaním zaočkovanosti**
- **Systémom surveillance - meranie efektívnosti**

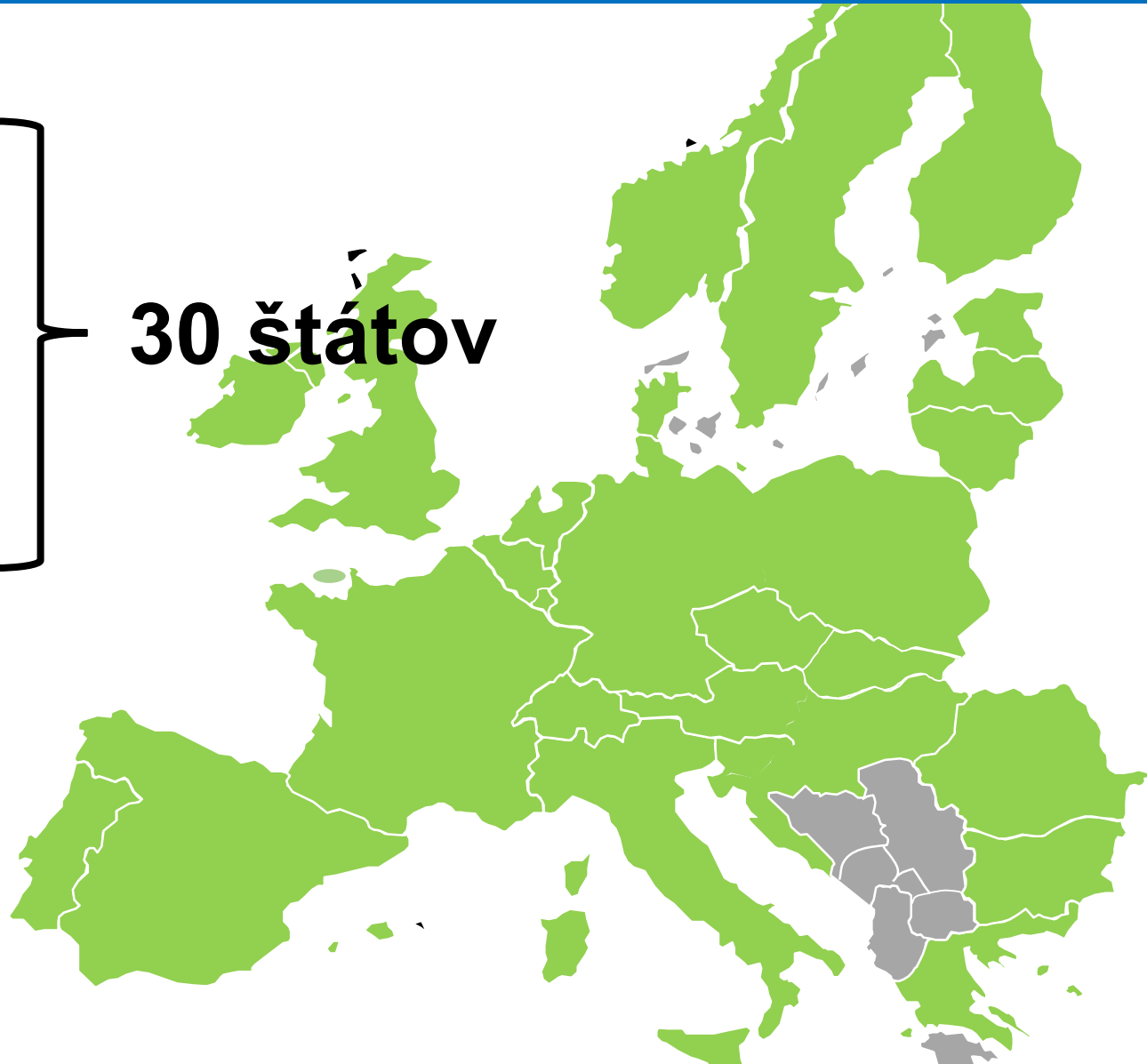
Porovnanie očkovacích kalendárov SR a ČR

Druh očkov.	mesiace										roky					
		2	3	4	5-6	10	11-12	15	18	21	5	6	10	11	12	13
DTaP-IPV-VHB-HiB	SR		I.	II.		III.						DTaP-IPV				dTaP-IPV
	ČR	I.	II.	III.		IV.					DTaP		DTaP-IPV			
Pneumo	SR		I.	II.		III.										
	ČR	I.	II.	III.		IV.										
MMR	SR							I.					II.			
	ČR							I.		II.						

Európske štáty s očkovaním proti DiTePer, Polio, HiB a MMR v Národnom imunizačnom programe

DTP
Polio
HiB
MMR

30 štátov

Európske štáty s očkovaním proti VHB v Národnom imunizačnom programe

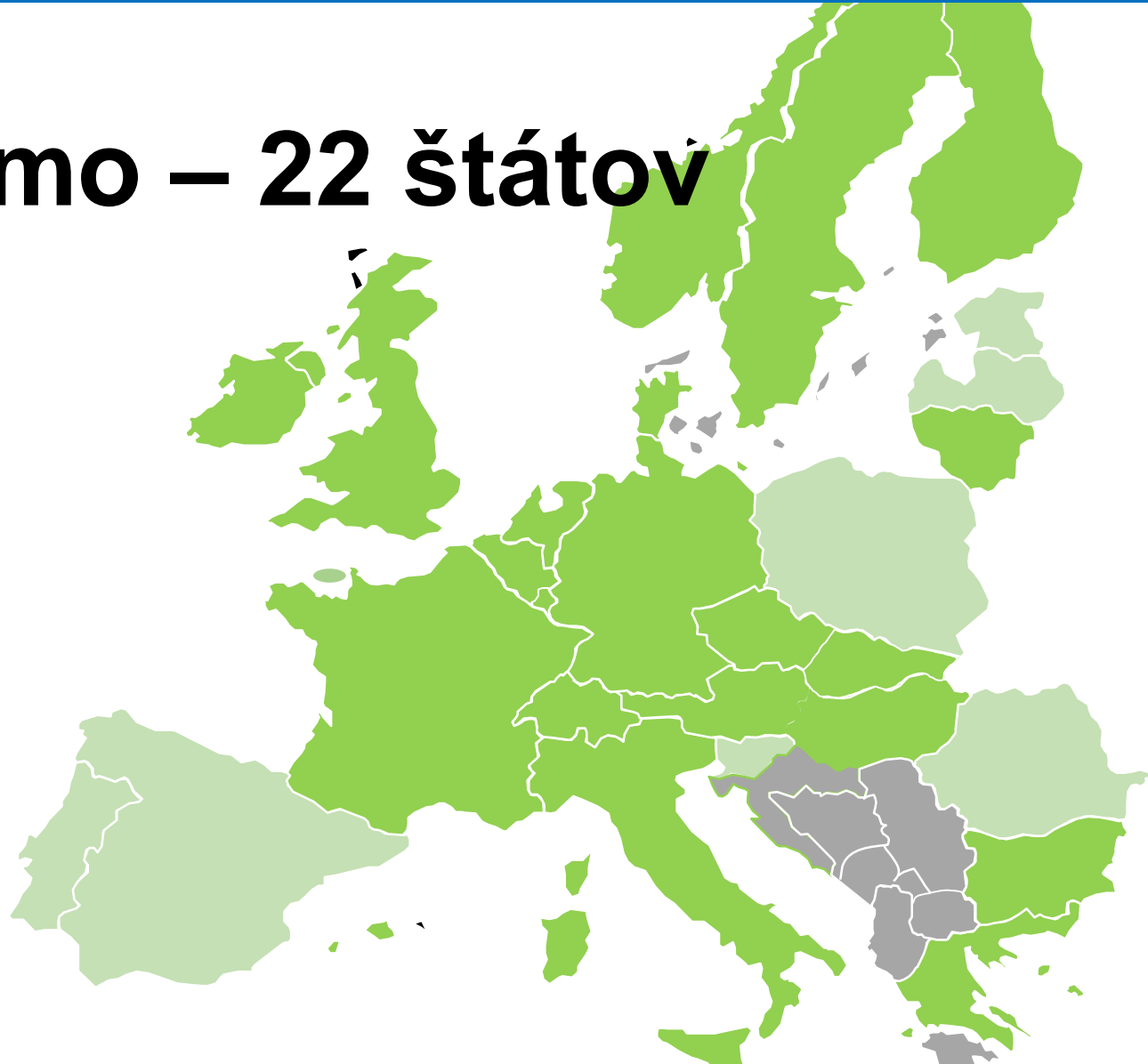
VHB – 24 štátov

Európske štáty s očkovaním proti pneumokokom v Národnom imunizačnom programe

Pneumo – 22 štátov

Európske štáty s očkovaním proti TBC v Národnom imunizačnom programe

BCG – 11 štátov

Európske štáty s očkovaním proti varicelle v Národnom imunizačnom programe

Varicella – 8 štátov

Európske štáty s očkovaním proti rotavírusom v Národnom imunizačnom programe

Rota – 5 štátov

Rozdiely spôsoboch implementácie národných imunizačných programov

Povinnosť

zákonom daná povinnosť očkovania

- Nerešpektovanie – sankcie
- Historicky – bývalé socialistické štáty
- Zodpovednosť za zdravie mal štát
- V súčasnosti – strata autorít

odporúčané očkovanie

- obmedzenia vyplývajúce z nerešpektovania
- väčšia osobná zodpovednosť za zdravie

	Štáty s povinným očkovaním	Počet a druh povinného očkovania
1.	Lotyšsko	14 – TBC Di Te Pe Polio VHB MMR Hib Varic Pneumo Rota HPV
2.	Slovinsko	11 – DiTePe Hib Polio HVB MMR HPV
3.	Bulharsko	11 – TBC DiTePer Polio
4.	Slovensko	10 – Di Te Pe Hib VHB Polio Pneumo MMR
5.	Maďarsko	10 - Di Te Pe Hib VHB Polio Pneumo MMR BCG
6.	Poľsko	10 - Di Te Pe Hib VHB Polio Pneumo MMR BCG
7.	Rumunsko	10 - Di Te Pe Hib VHB Polio Pneumo MMR BCG
8.	Česko	9 -Di Te Pe Hib VHB Polio MMR BCG
9.	Grécko	4 – Di Te Pe Polio VHB
10.	Taliansko	4 – Di Te Polio VHB
11.	Francúzsko	3 – Di Te Polio
12.	Malta	3 – Di Te Polio
13.	Belgicko	1 – Polio, zdravotníci VHB

Rozdiely v spôsoboch implementácie národných imunizačných programov

Zodpovednosť

- lekári primárnej starostlivosti
- školské očkovacie programy
- očkovacie centrá
- lekárne
- kombinácia viacerých spôsobov

Rozdiely spôsoboch implementácie národných imunizačných programov

Spôsobe obstarávania a úhrady a výberu vakcín

- štát
- poisťovne
- samosprávy
- zamestnávateľ
- privátny trh

„Očkovací kalendár nie je vedecký, pretože je v každom štáte iný“

- Očkovací kalendár je živý
- K zmenám nedochádza často
- Zmeny ovplyvňujú:
  - Národné imunizačné stratégie na dosiahnutie cieľa, určenie priorít
  - Epidemiologická situácia a jej vývoj
  - Účinnosť používaných vakcín
  - Akceptovateľnosť verejnosťou
  - Ponuka registrovaných vakcín
  - Spôsob financovania a možnosti uhrádzania vakcín

Závery

- Očkovacie schémy v jednotlivých štátoch sú rozdielne a živé.
- Ich účinnosť najlepšie dokumentuje epidemiologická situácia.
- Ochranu zdravia verejnosti vysokou zaočkovanosťou si štáty zabezpečujú rôznymi legislatívnymi obmedzeniami.
- Slovensko otvorene deklaruje povinnosť očkovania.
- **Súčasná kampaň proti „povinnosti“ očkovania je bojom proti očkovaniu ako takému.**
- **Jej prípadné zrušenie by malo za následok prijatie iných opatrení, proti ktorým by odporcovia očkovania vystupovali rovnako ako proti povinnosti očkovania.**

Možno v budúcnosti bude na Slovensku situácia, ktorá dovolí zrušiť túto povinnosť.

Musia jej však predchádzať zmeny v chápaní:

- ceny zdravia,
- väčšej zodpovednosti za vlastné zdravie
- informovanosť verejnosti o rizikách nielen očkovania (ako je to v súčasnosti), ale aj o rizikách neočkovania.
- To je úzko spojené s obnovou viery v authority.

A to nie je jednoduchá a rýchla cesta.

Ďakujem za pozornosť!